

WEZ ZIEMIĘ W SWOJE RĘCE

www.facebook.com/NasionOgród
nasionogrod@gmail.com

NasionOgród
Warsztaty na temat
pozyskiwania żywej gleby
i własnych nasion

NASIONA

Po co zbierać nasiona?

- nasze rośliny będą lepiej przystosowane do lokalnego klimatu
- każde kolejne pokolenie roślin będzie jeszcze lepiej przystosowane do lokalnych warunków (dostępność wody, jakość gleby, ciśnienie, wysokość n.p.m., etc.)
- zmniejszamy koszty – nie wydajemy pieniędzy na nasiona
- zapewniamy naszym roślinom lepszą odporność na choroby
- pomagamy w zachowaniu lokalnych odmian
- tworzymy sieć osób, z którymi możemy wymieniać nasiona

Jak zbierać nasiona?

- tylko ze zdrowych roślin
- z najbardziej dorodnych okazów by powielić najlepsze geny
- najlepiej w słoneczny i suchy dzień
- najlepszą porą na zbiór nasion będzie przedpołudnie
- nasiona, które zbieramy muszą być dojrzałe
- nie zbieramy nasion z roślin oznaczonych F1*

* są to rośliny powstałe w wyniku krzyżowania, których tylko pierwsze pokolenie powtarza najlepsze cechy „rodziców”.

- zebrane nasiona opisujemy i suszymy w przewiewnym miejscu (nie na słońcu)

Jak przechowywać nasiona?

- segregujemy i oddzielamy od plew
- wysuszone pakujemy w papierowe torebki lub woreczki strunowe
- warto zanotować odmianę, kolor, miejsce i rok pozyskania
- w warunkach domowych nasiona należy przechowywać w suchym i chłodnym miejscu – co jakiś czas warto sprawdzić ich stan i jakość
- dobrze przechowywane nasiona wolniej tracą zdolność do kiełkowania

Banki Nasion to miejsca, w których przechowuje się nasiona większości roślin jadalnych, także po to aby ocalić od zapomnienia różne, niekiedy rzadkie i lokalne gatunki roślin. Obecnie na całym świecie jest około 1500 takich miejsc np. Globalny Bank Nasion – Sptizbergen (Norwegia), Krajowe Centrum Roślinnych Zasobów Genowych – Radzikowo (Polska), Sudecki Społecznościowy Dom Nasion – Dom Spotkań Twórczych „Ptasia Dolina”.

ŚCIÓŁKOWANIE GLEBY

To zabieg, który polega na przykryciu wierzchniej warstwy gleby materiałem w celu jej osłonięcia i ochrony przed czynnikami atmosferycznymi i wietrzaniem.

GLEBA: żywa ziemia rodzi zdrowe rośliny, z których otrzymujemy zdrową, żywność oraz wartościowe nasiona

Co daje ściółkowanie?

- zachowuje wilgoć
- zmniejsza erozję
- uniemożliwia rozwój chwastów
- odżywia i użyźnia glebę
- zapewnia estetyczny wygląd rabat
- oszczędność czasu

Czym można ściółkować?

- kompostem
- słomą
- zrębkami
- skoszoną trawą
- korą sosnową
- trocinami
- liśćmi, szyszkami
- kamieniami i żwirem

NAWOZY i GNOJÓWKI

Co daje nam używanie naturalnych nawozów i gnojówek?

- nawożymy glebę i rośliny
- wspieramy walkę ze szkodnikami
- wspomagamy regenerację gleby
- możemy przyspieszyć kompostowanie

Podane przepisy na pewno będą wsparciem dla Waszego ogrodu.

Pamiętajcie aby postawić je przykryte w jakimś ustronnym miejscu.

Gnojówki należy codziennie mieszać – uprzedzamy uczciwie, że zapach będzie niezbyt przyjemny.

Z POKRZYWY

- 1 kg pociętej pokrzywy zalać 10 litrami wody (1:10)
- odstawić na 2–4 tygodnie
- mieszać codziennie
- stosowanie/stężenie: podlewanie: 1:10 oprysk: 1:20
- dostarczane minerały: N, P, Fe, Ca, K, Mg, I, Na

ZE SKRZYPU POLNEGO:

- skrzyp z wodą 1:4
- odstawić na 3–4 tygodnie
- stosowanie/stężenie: podlewanie: 1:5 oprysk: 1:50
- dostarczane minerały: Si, Mn, Fe, P, K, Ca

Z MNISZKA LEKARSKIEGO:

- mniszek z wodą 1:3
- odstawić na 3–4 tygodnie
- stosowanie/stężenie: nawożenie: 1:10 regeneracja gleby: 1:10
- dostarczane minerały: N, K, P, Fe

Z ŻYWOKOSTU:

- żywokost z wodą 1:10
- odstawić na 2–4 tygodnie
- stosowanie/stężenie: podlewanie: 1:5 regeneracja gleby 1:3
- dostarczane minerały: N, K, Zn, Cu, Fe, Mg, Ca, Si

Co wolno kompostować a czego nie? Poniższa tabela Wam pomoże:
V – można X – nie można V/X – można ale lepiej tego unikać

	kompostowanie			
	na zimno	na gorąco	vermikompostownik	bokashi
obierki	v	v	v	v
trawa	v	v	v	v
gałęzie	v	v	v/x	x
papier	v	v	v	v
nasiona	x	v	x	x
mięso	x	v	x	v
nabiał	x	v	x	v
cytrusy	v/x	v	x	v
czosnek, cebula	v	v	v/x	v
odchody zwierząt mięsożernych	x	x	x	x
odchody zwierząt roślinożernych	v	v	v	x
zapleśniałe odpadki	v	v	v	xxx

Projekt „NasionOgród. Warsztaty pozyskiwania żywej gleby i własnych nasion” został zrealizowany w ramach Programu Mikrogranty przez Ogródniczki – Magdalенę i Kamilę – dwie pasjonatki ogrodnictwa, zafascynowane permakulturą, podchodzące z poszanowaniem do bioróżnorodności i z wielką radością uprawiające przydomowe ogródki.

Projekt realizowany we współpracy z Mikrograntami:

Wrocław miasto spotkań

Partner programu Mikrogranty:

Partnerzy:

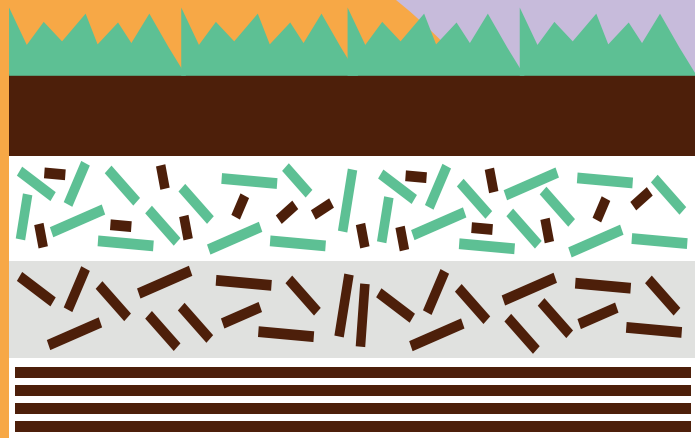
Uprawa „bez przekopywania”

Metoda „no dig” polega na uprawie w ziemi, bez przekopywania – zamiast tego gleba jest corocznie grubo ściółkowana materią organiczną. Wpływa to korzystnie na żywotność mikroorganizmów glebowych a tym samym na wzrost i rozwój roślin. Przykładami takiej uprawy są tzw. zagony wzniesione i wały permakulturowe.

GRZĄDKA PODNIESIONA – BUDOWA:

- tektura
- gałęzie
- materia organiczna np. odpady kuchenne, skoszona trawa, liście, odpady...
- kompost
- ziemia (także z hydrożelem)
- ściółka

* można dać niżej siatkę przeciw kretom czy nornicom

KOMPOSTOWANIE NA ZIMNO

Stopniowo dorzucamy do kompostownika odpady kuchenne, trawę, gałęzie. Dżdżownice, bakterie glebowe i inne małe organizmy w około rok przetwarzają odpady w żyzną glebę. Pamiętajmy o dorzucaniu warstw (frakcji) „brązowych” i „zielonych”. Przerzucanie kompostu i napowietrzanie go skraca czas produkcyjny. Dobrze prowadzony kompost nie śmierdzi!

Warstwy zielone (azotowe – zielone części roślin, odpady kuchenne) i brązowe (węgiel – liście, tektura, zrębki) w stosunku 1:5

FRAKCJA BRĄZOWA

- łodygi roślin zielonych (martwe)
- papier
- karton
- martwe liście
- słoma
- siano
- wióry drzewne
- igły sosnowe
- kolby kukurydziane
- popiół drzewny

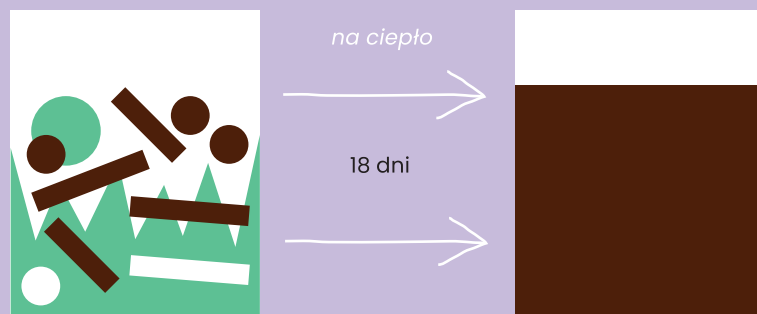
FRAKCJA ZIELONA

- chwasty jednoroczne: miękkie łodygi, korzenie
- zielone części roślin
- odpady z warzyw i owoców
- obornik (ze zwierząt karmionych materią roślinną)
- fusy z kawy

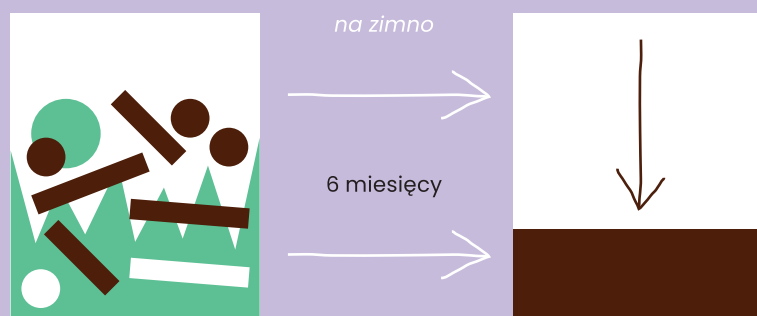
GORĄCE KOMPOSTOWANIE:

(szybki efekt lecz wymaga więcej pracy)

- nastawienie pryzmy za jednym razem, proporcje: 30% frakcji zielonych (np. trawa, obierki, chwasty), 70% frakcji brązowych (trociny, papier, gałęzie)
- 4 dni odpoczynku min raz musi osiągnąć temp. 65 stopni (zniszczy nasiona); optymalna temp. 55–65 stopni
- przewracać pryzmę i napowietrzać co 2–3 dni
- 18-go dnia temperatura niska, proces już zakończony, mogą się wprowadzić dżdżownice

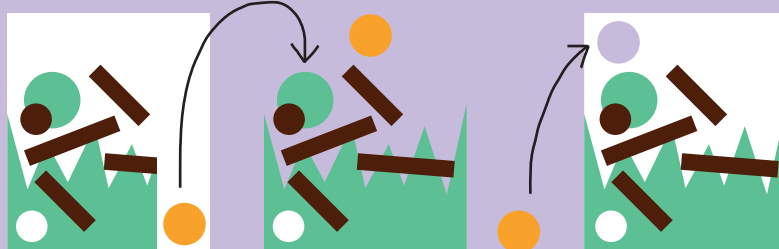
objętość kompostu pozostaje taka sama

objętość kompostu zmniejsza się

OBACANIE KOMPOSTU

- odgarnij warstwę zewnętrzną na jedną stronę,
- część środkową na drugą,
- ułóż pryzmę na nowo – to co było na zewnątrz umieść w centrum, obsypując pryzmę materiałem ze środka

WERMIKOMPOSTOWANIE

Dżdżownice pomagają w przerobieniu odpadków kuchennych w kompost oraz „herbatkę wermikompostową”

Herbatka kompostowa (biohumus)

- do podlewania roślin w rozcieńczeniu z wodą w proporcjach 1:1 – 1:10 w zależności od zapotrzebowania roślin.
- Kupne produkty – opis na opakowaniu (2–4 nakrętek na 1 litr wody)

WARUNKI ŻYCIA DŹDŻOWNIC:

- bez dostępu światła, lepiej czują się w cieniu
- temp optymalna 20 stopni
- wilgoć podłoża (ok. 80%)
- dostęp powietrza
- dostęp pożywienia
- do rozmnażania potrzebują celulozy i temp. 23–25 stopni

POŻYWIENIE:

- obierki warzyw
- obornik
- fusy z kawy i herbaty (bez torebek)
- skoszona trawa
- liście i chwasty
- mokry papier, karton (celuloza niezbędna do rozmnażania)

CO JEŚLI UCIEKAJĄ?

Trzeba sprawdzić czy mają optymalne warunki: dostęp powietrza, zbyt sucho, zbyt mokro, brak pożywienia lub zbyt gorąco.

Jeśli pojawi się na wierzchu pleśń warto zakopać ją pod ziemię, gdzie zajmą się już nią bakterie glebowe.

BOKASHI

Rozkładanie resztek żywności przy pomocy bakterii beztlenowych

POTRZEBNE BĘDĄ: dwa pojemniki

- jeden z dziurami,
- drugi bez otworów – zbiera nadmiar płynów (może mieć dodatkowy kranik)

ZASADY:

- warstwa obierek zasypana trocinami nasączonymi bakteriami
- zamykamy szczelnie – ograniczenie dostępu tlenu
- odciskamy nadmiar płynów, ubijamy by uciekło powietrze i nadmiar płynów
- wypełniony pojemnik odstawiamy na 3–5 tygodni do przefermentowania, po tym czasie należy zakopać pod ziemię (w sąsiedztwie roślin) bądź wymieszać z ziemią do sadzenia kwiatów (karencja przed wsadzeniem 2–4 tygodnie)

Wał permakulturowy (budowa)

Szkielet wału tworzą grube gałęzie, kawałki drewna, obłożone kolejnymi warstwami coraz drobniejszych materiałów organicznych, np. darni, obornika, oraz gleby okrytej ściółką. Wały takie są skarbnicą substancji pokarmowych i wilgoci potrzebnej roślinom do wzrostu.